

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

**Influența perioadei de plantare și soiului
asupra dezvoltării și productivității
plantațiilor de căpșun**

**Masterand:
Angela Melnic**

**Conducător:
conf. univ. Valerii Manziuc**

CHIȘINĂU 2022

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII
MOLDOVA**

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE, SILVICE ȘI ALE MEDIULUI

DEPARTAMENTUL HORTICULTURĂ ȘI SILVICULTURĂ

**Admis la susținere
Șef departament
Manziuc Valerii, dr., conf. univ.
„_____” _____ 2022**

Melnic Angela

**Influența perioadei de plantare și soiului asupra dezvoltării
și productivității plantațiilor de căpșun**

Teză de master

Programul MC.11 - „Științe horticole”

Conducător științific:

**Manziuc Valerii
dr., conf.univ.**

Autorul:

Melnic Angela

CHIȘINĂU 2022

ADNOTARE

„Influența perioadei de plantare și soiului asupra dezvoltării și productivității plantațiilor de căpșun”. Teza de master

Cuvinte cheie: căpșunul, soi, perioada de plantare, creștere, fructificare, calitate, eficiența economică.

Scopul cercetărilor constă în determinarea influenței perioadei de plantare și soiurilor asupra dezvoltării și productivității plantelor de căpșun.

Obiectivele cercetării constau în aprecierea ritmului de dezvoltare a plantelor (trecerea fazelor fenologice) și determinării momentului declanșării principalelor fenofaze: avansarea inflorescențelor, începutul înfloririi, începutul și sfârșitul coacerii fructelor, apariția organelor vegetative (stoloni) și reproductive.

În rezultatul cercetărilor au fost obținute datele experimentale privind studierea soiurilor noi de căpșun, efectul perioadei de plantare cu material săditor de tip frigo asupra dezvoltării și productivității plantației de căpșun.

Semnificația teoretică a lucrării este de a completa baza de date cu date științifice necesare creșterii randamentului plantațiilor de căpșun.

Valoarea practică a lucrării: recomandările pentru producția de căpșuni și studiul datelor pentru dezvoltarea ulterioară a culturii și creșterea randamentului plantelor.

Rezultatele cercetării au fost implementate în CEHTA Țaul.

Teza de master este expusă pe 59 pagini tehnoredactate și se compune din: introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări, bibliografia din 34 numiri, două anexe, 26 figuri, 10 tabele.

CUPRINS

ADNOTARE.....	3
LISTA ABREVIERILOR.....	4
INTRODUCERE.....	6
1.1. Istoricul dezvoltării culturii	16
1.2. Caracteristicile biologice ale creșterii și fructificării căpșunilor	10
1.3. Particularitățile ecologice	11
1.4. Soiuri de căpșuni.....	14
1.5. Înmulțirea căpșunilor.....	16
1.6. Boli și dăunători.....	17
2. Obiecte, metode și condiții de cercetare	23
2.1. Obiecte și metode de cercetare	23
2.2. Condiții de cercetare	30
2.3. Agrotehnica pe parcela experimentală	35
3. Rezultatele cercetării	38
3.1. Caracteristici de creștere și formarea unui tufiș de căpșuni.....	38
3.2. Influența data de plantare asupra formării coarnelor și a frunzelor de căpșuni	39
3.3. Suprafața foliară	42
3.4. Productivitatea și distribuția fructelor de pădure ale culturii de căpșuni.....	43
3.5. Calitatea și compoziția biochimică a căpșunilor.....	48
3.6. Eficiența economică a cultivării căpșunilor.....	50
4. Concluzii	54
5. Recomandări	56
5. Referințe.....	57
DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE	
CURRICULUM VITAE.....	59

Introducere

Pomicultura este una din ramurile prioritare ale agriculturii din Republica Moldova, strategică în economia țării, cu pondere considerabilă în export. Direcția strategică a dezvoltării pomiculturii constă în exploatarea eficientă a livezilor existente cu potențial de productivitate neepuizată și înlocuirea lor consecventă prin livezi de tip nou cu sortiment și tehnologii moderne, care asigură înțrarea timpurie pe rod economic, productivitate înaltă de fructe calitative solicitate și competitive pe piața internă și externă [1].

Fermierii autohtoni nu au acces la informații economice (analize, studii relevante marketing) privind sectorul agricol de valoare înaltă și întâmpină probleme la selectarea corectă a culturilor pentru cultivare în propria exploatare.

Scopul cercetării constă în elaborarea bugetelor și analiza economică comparativă a cultivării arbuștilor fructiferi și căpșunului.

Privatizarea plantațiilor pomicole și bacifere, ca mijloace fixe de producere, constituie una din etapele cele mai relevante ale dezvoltării pomiculturii din secolul XX. Actualmente interes deosebit prezintă anume perioada de dezvoltare a ramurii de după privatizare, care se caracterizează prin diversitatea formelor de gospodărire, fapt care diferit contribuie valorificării factorilor de intensificare a producției. Unul din acești factori constituie sortimentul pomicol și modificarea acestuia. De menționat, că structura atât a grupurilor de specii, cât și a fiecărei specii în mare măsură dependente de cererea pieței. În acest context informație despre structura grupurilor de specii și a speciilor, precum și tendințele modificărilor structurale ale acestora vor fi binevenite pentru producător, care cunoscând cererea pieței să reacționeze prompt întru satisfacerea cererii [6].

Cultivarea speciilor bacifere și producerea pomușoarelor în Republica Moldova sunt repartizate în funcție de tradiții, rezistența speciilor la condițiile pedoclimatice (sol, relief, temperaturi, precipitații), aprovizionarea cu apă calitativă pentru irigare și accesul la piața de desfacere. Speciile bacifere în Republica Moldova se cultivă preponderent în regiunile de Nord și Centru, unde sunt soluri mai fertile, mai multe resurse acvatice, relief mai deluros cu amplasament favorabil, și mai puțin în regiunea de Sud, care este cu relieful plan, cu climă mai secetoasă și mai puțin aprovizionată cu surse de apă bună pentru irigare.

Culturile bacifere de bază sunt căpșunul, zmeura, coacăza, agrișul, precum și murele (cca 88 ha), cătina albă (cca 153 ha), scorușul (cca 51 ha), afinul (10 ha), corn (cca 5 ha), goji (5 ha) și ioșta (3 ha). Cea mai mare producție este obținută la căpșun cca 7,7 mii tone, recolta medie fiind de 5,13 t/ha, după care urmează zmeurul cu producția de 1,62 mii tone și recolta medie de 1,9 t/ha, coacăzul - cu producția de 120 tone și recolta medie de 0,35 t/ha, iar agrișul cu 30 tone și

recolta medie de 0,08 t/ha. În Republica Moldova sunt introduse 37 soiuri, fiind testate și omologate la utilizarea în producție de Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (CSTSP).

Extinderea suprafețelor de producere de căpșuni și culturi bacifere la agenții economici din Republica Moldova în ultimii ani denotă sporirea volumelor de producții pentru asigurarea pieței locale, încercări reușite de ieșire pe piețele externe), orientarea producătorilor la cultivarea soiurilor remontante de căpșun, pentru producții târzii și pentru procesare (în extrasezonul de consum caracteristic acestei culturi).

Situația actuală a suprafețelor plantate cu căpșun este în creștere în comparație cu anii trecuți. În prezent peste 80% din suprafețele plantate cu arbuști fructiferi și căpșun în Republica Moldova sunt amplasate în grădinile familiare. Acest fapt are efecte atât pozitive cât și negative. Fermierii care înființează plantații mici, de obicei nu procură cel mai calitativ material săditor, și nu respectă întocmai tehnologiile de cultivare recomandate de specialiști. În plantațiile de arbuști fructiferi și căpșun înființate pe suprafețe mari se atestă o abordare științifică a procesului tehnologic de înființare și întreținere a plantației. În prezent se observă un interes sporit din partea agricultorilor, care cultivă tradițional culturi anuale sau multianuale, față de arbuștii fructiferi și căpșun, deoarece cererea pentru aceste fructe este în creștere nu numai pe piața internă, dar și pe cea internațională.

Bibliografie

1. Balan V., Sava P., Calalb T. Cultura arbuștilor fructiferi și căpșunului. Chișinău: S. n. 2017, Bons Offices, 434 p.
2. Babuc, V. Pomicultura. Chișinău: Tipografia Centrală 2012, 662 p.
3. Braniște, N., Budan, S. Soiuri de pomi, arbuști fructiferi și căpșuni create în România. Ed. Paralela 45, 2007, p.425-441.
4. Caraman Ion. Cultura capsunului: [monogr.] / Ion Caraman; Inst. de Cercet. pentru Pomicultura. – Ch.: Tipogr. ASM, 2005. – 176 p. Bibliogr. p. 166-174.
5. Catalogul soiurilor de plante al Republicii Moldova, 2022, 128 p.
6. Cimpoieș, Gh. Pomicultură specială. Chișinău, Editura Colograf-Com, 2018, p. 282-295.
7. Conovali, V., Băț, A. Creșterea legumelor și căpșunului în tunele. Proiectul de Dezvoltare a Businessului Agricol. Chișinău, 48 p.
8. Caraman, I. Cultura căpșunului. Tipografia AȘM, Chișinău, 2005, 174 p.
9. Economia mondială în cifre - worldeconomy in figures. Institutul Național de Statistică. Romania, 2011, 124 p.
10. Chira, Lenuța. Cultura arbuștilor fructiferi. Editura M.A.S.T., București, 2000, p. 72-98.
11. Grădinariu, G., Istrate, M. Pomicultură generală și specială. Tipogr.Moldova,Iași,2009, 532p.
12. Hoza, D. Cultura căpșunului, semi-arbuștilor și arbuștilor fructiferi, București, 2000,184-224.
13. Hoza, D. Căpșunul, zmeurul, coacăzul, murul. Tehnici de cultivare. Ed.Nemira, București, 2005, p. 96-153.
14. Kurtovic, M., Malicevic, A., Palackic, M. Prirucnik za uzgojjagode, maline, kupine, borovnice, ribizle, ogrozda i aronije. Rasadnik i preradajagodastogvocaH&HfruitHekod.o.o. Bugojno, Bosnia andHerzegovina, 2009, 5-87.
15. Барбарош М.Н. Совершенствование технологии возделывания земляники в республике Молдова / М.Н. Барбарош. Плодоводство: [научные труды] / Институт плодководства Национальной академии наук Белоруси. – 2004. Т. 15. – С. 268-272
16. Белов, В.Ф., Чухляев, И.И. Земляника. Москва, Колос, 1983, 39 с. 3. Braniște, N. Ghid pentru pomicultori. Cultura speciilor pomicole, a arbuștilor fructiferi și a căpșunului în România, București, 2000, p. 11-120.
17. Бурмистров А.Д. Ягодные культуры, 2-е изд. Л., 304 Агропромиздат, - 1985. - С. 221

18. Верещагин Л. Вредители и болезни плодовых и ягодных культур /Л. Верещагин. - К.: Юнивест Маркетинг, - 2003. - С. 206
19. Ваничев В.П., Изучение весенне-летних посадок земляники в Московской области: автореф. дис.. д-ра. с.-х. наук. – М., 1979. – 21 с.
20. Войтюк М. М. Инновационные технологии возделывания земляники садовой: /М. М. Войтюк, В. В. Бычков. - М.: - 2010.- С. 3
21. Говорова Г.Ф. Земляника: прошлое, настоящее, будущее /Г.Ф. Говорова, Д.Н. Говоров.- М.:Росинформагротех, - 2004. - С. 348
22. Гожва К.А. Особенности промышленной культуры земляники в Краснодарском крае //Садоводство. - 1985. - №3. - С. 16
23. Григорьева Н.Е. Земляника садовая /Н.Е. Григорьева. - М: Знание. - 2009. - С. 156
24. Копылов В.И. Земляника / В.И. Копылов. – Симферополь: Полипресс, 2007. – 364 с
25. Казаков, И. В., Айтжанова, С. Д., Евдокименко, С. Н., Кулагина В.Л., Сазонов, Ф.Ф. Ягодные культуры в Центральном регионе России. Изд. БГСХА, Брянск, 2009, 208 с.
26. Купліченко, А.А. Вивчення нових сортів суниці, чорної смородини, агруса малини в умовах південно східного СтепуУкраїни.
27. Майдебур, В.И., Васюта, В.М., Мережко, И.М., Бурковский, В.В. Выращивание плодовых и ягодных саженцев. Киев, Урожай, 1984, 232 с.
28. Хапова С. Все о ягодных культурах: лучшие сорта, новые растения. Атлас-справочник садовода. Изд-во ООО Академия развития, Академия холдинг, Ярославль, 2003, с.5-42.
29. Хапова С. Садовая земляника. Новый садовый практикум. Москва, Фитон, 2008, 64 с.
30. Колонтаевская, Л. В.Ягодники Западного Казахстана. Алма–Ата, Каинар, 1981, с.3-14.
31. Яковенко, В.В. Влияние климатических условий на оптимальные сроки посадки рассады– Самохваловичи, 2013. – С. 86-90.
32. Подорожный, В.Н. Оптимизация сортового состава земляники садовой для интенсивных технологий выращивания в южных регионах России– Самохваловичи: РУП «Ин-т плодводства», 2014. – С. 149-154.
33. Policarpova, L. Tehnologia cultivării arbuștilor fructiferi, Chișinău, 1989, 172 p.
34. Standard moldovenesc SM 208:2012. Stoloni de căpșun. Condiții tehnice. Chișinău, INSM, 2012.
35. Sursa internet capsun.flora.ro despre căpșuși cultivarea căpșunului. Proiect AGRAL
36. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/a/aa/Infected>
37. <http://nicolewarduk.blogspot.md/2013/05/two-new-strawberry-viruses-detected-in.html>
38. <http://pepinierelehida.ro/>

39. http://cultivarea-capsunului.blogspot.md/2014_05_01archive.html